

Twee koningen

Lucas 23: 8-12

In zijn paleis in Jeruzalem - bekend als de burcht Antonia - kijkt Herodes uit het raam.
Er is een rumoer in de straten van de stad.
Het gejoel en geschreeuw heeft inmiddels ook zijn oren bereikt.
Het maakt Herodes en ons nieuwsgierig.
Wat is er aan de hand?

Veel mensen zijn dezer dagen in Jeruzalem aangekomen.
Ze zijn gekomen om - in en rond - het tempelcomplex met z'n vele zalen en zuilengangen ... het Paasfeest te vieren.
Het feest dat herinnert aan de uittocht uit Egypte - vele eeuwen geleden.

Ook koning Herodes is in de stad.
Hij wil ook wel eens de sfeer van het feest proeven.
Niet dat hij godsdienstig is, nee dat niet.
Wat kan hem de godsdienst van de Joden eigenlijk schelen?
Gewoonlijk woonde Herodes - Antipas is eigenlijk zijn naam - gewoonlijk woonde Herodes met zijn vrouw Herodias en met zijn hofhouding in zijn paleis in Tiberias.
Ergens ver weg, in het noorden van het land, in Galilea.
Maar goede Joden meden die stad.
Die nieuwe koningsstad was gebouwd op onreine grond.
Het paleis van de koning was gebouwd op de grond waar eens mensen waren begraven.
Een gelovige Jood - zo schreef de wet van Mozes voor - verontreinigde zich wanneer men over een graf liep.
Een nieuwe hoofdstad was verzezen.
Weliswaar waren die graven verdwenen, maar we horen nergens in het evangelie dat Jezus deze stad heeft betreden.
Bovendien ... Herodes had geen beste naam.

Getrouwd. Gescheiden. Hertrouwd met Herodias, de vrouw van z'n zwager.
Hij is de man die Johannes de Doper heeft laten onthoofden.
Herodes Antipas, "die vos".

*

Een week geleden is Herodes met zijn hofhouding Jeruzalem binnengereden.
Voor het feest. Voor het Paasfeest.
Ook Jezus - die vreemde rabbi - uit Nazareth uit Galilea is in de stad.
Die wonderdoener.
Een paar dagen na de intocht van Herodes was Hij op een ezelsveulen de stad binnengereden.
Met hun jassen en met palmtakken hadden enthousiastelingen de looper voor Hem uitgelegd.
"Hosanna, gezegend Hij, die komt in de Naam van de HERE", hadden ze geroepen.
Daarna had Hij de tempel op z'n kop gezet.
Met een paar stukken touw had hij de marktkooplui en de geldwisselaars de tempel uitgejaagd.
Herodes had het wel vernomen ...
Zou deze Jezus misschien Johannes de Doper zijn ... uit de dood herrezen?

*

Rondom zijn paleis neemt het geschreeuw en gekrijs hand over hand toe.
Herodes kijkt uit zijn raam.
Een grote greins komt om zijn mond.
Wat zullen we nu hebben?
De deuren van zijn paleis zwaaien open.
Overpriesters en schriftgeleerden verdringen zich rondom zijn troon.
Eén van hen komt met een opgerold stuk papier in zijn hand naar voren.

Van Pilatus.
Herodes ziet het aan het zegel.
"Zij brengen u Jezus.
Hij noemt zich Koning der Joden.
Hij valt onder uw rechtsgebied.
Hij komt uit Nazareth in Galilea.
Ziet en oordeelt zelf."

*

Enkele ogenblikken later - in het paleis van Jeruzalem - staan twee koningen tegenover elkaar.
Wie is de echte Koning-der-Joden?
Lucas, de evangelist, schrijft:
"Toen Herodes Jezus zag, was hij zeer verheugd.
Want hij had Hem reeds geruime tijd willen zien, omdat hij van Hem hoorde, en hij hoopte één of ander teken door Hem te zien geschieden.
Hij ondervroeg Hem met vele woorden, maar Hij antwoordde hem niets."

Jezus zwijgt, maar zijn zwijgen is overtuigend spreken.
Hij staat daar gebonden, maar in feite is Hij de vrije.
Herodes is de gebondene.
Jezus lijkt de machteloze te zijn.
Maar in werkelijkheid is Hij de Koning der Joden, de Heer van ons allen.

"En Herodes met zijn krijgsmacht smaadde en bespote Hem, en hij deed Hem een schitterend kleed om en zond Hem zó naar Pilatus terug."
Is dit de Koning van de Joden?
Is dit, is dit mijn Koning?
Herodes drijft de spot met Jezus.
De ene koning hangt de andere Koning zijn koningsmantel om.
Zo wordt het koningsspel gespeeld.
Straks zullen een staf en een doornenkroon de kroningsplechtigheid afmaken.
"Maar Hij - Jezus - antwoordde hem niets."

*

Niets ergers kan ik mij voorstellen als Jezus tegen je zwijgt.
Dan wordt je overgeleverd aan jezelf.
Aan je angsten, aan je eigen wil en wet.
Het loopt niet best af met Herodes Antipas de koning bij de gratie van de keizer in Rome.
De overlevering vertelt dat de keizer in Rome voor deze mens gewaarschuwd wordt.
Hij zou grote voorraden wapens verzamelen om een opstand tegen Rome te kunnen beginnen.
De keizer in Rome laat hem ontbieden.
Vindt zijn argwaan bevestigd en verbant Herodes Antipas naar de wildernissen van Gallië, van Frankrijk.

*

Op Goede Vrijdag staan in het paleis van Jeruzalem deze twee "Koningen-der-Joden" tegenover elkaar.
Voor welke Koning kiezen wij?
Voor de man, die elke vrouw neemt die zijn hartstocht opwekt, gehuwd of ongehuwd, en die langs listen van de politiek opklimt tot roem en eer en nóg hoger stijgen wil?
Of voor de man, die werelds succes veracht en zich houdt aan het gebod van de Vader in de hemelen, ook al leidt zijn weg over Golgotha?
Eens eindigt alle aards succes in verval en vergetelheid.
Eens komt na het kruis ... de kroon.
Ook in het paleis van ons leven.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden